

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2017-375

29.6.2017

SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Utvasking av masse under grunnmur – plutselig og tilfeldig skade – unntak for setninger

Sikrede oppdaget den 1.3.16 at betydelige masser under hennes hus var borte, slik at deler av grunnmuren hang i løse luften. Selskapet rekvirerte takstmann, og av takstrapporten gikk det frem at utvaskingen av massene mest sannsynlig hadde skjedd over flere år. Selskapet avslo dekning under henvisning til at skaden ikke hadde oppstått plutselig og tilfeldig, og det mente at også unntaket for setningsskader var anvendelig i dette tilfellet. Nemnda kom til at skaden ikke var oppstått plutselig og derfor ikke dekningsmessig.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 93.963

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på mur og grunn i krypkjeller.

Sikrede oppdaget 1.3.16 at betydelige masser under hennes hus var borte slik at deler av grunnmuren hang i løse luften. Skaden ble 29.8.16 meldt til forsikringsselskapet, som rekvirerte takstmann. Det ble foretatt befaring 30.8.16 og 16.12.16. Av den sistnevnte takstrapporten fremgår blant annet følgende:

Det er nå kommet frem opplysninger om at overvann er lagt i rør blant annet over ft sin eiendom. Rørene som skal ta unna overvann fra betydelige områder på oversiden av ft sin eiendom består av 9 betongrør.

I vedlagt skriv fra kommunen, signert av kommunens oppsynsmann på uteavdelingen, står det klart at overvannsrør ikke er dimensjonert tilstrekkelig for store vannmengder.

Dette betyr med andre ord at N Kommune er over at de har overvannsrør med for liten kapasitet til å ta unna for overvann ved store nedbørsmengder og ved hurtig snøsmelting.

Det har siden 2002 vært flere hendelser med flom situasjoner i N og omegn.

Dette kan dokumenteres med bildemateriale utlevert av kommunen. Det kan ikke dokumenteres at S... har vært direkte rammet av naturskade...

Videre fremgår det at:

Utgravingen må ha skjedd over noe tid. Takstmannen mener at grunnen til utgravingen er at vann som ikke har blitt tatt opp av det underdimensjonerte overvannsrøret til kommunen har fulgt grøfte traseen og og tatt av grøft for avløpsrør fra ft sin bygning og fulgt denne inn under bygningen. Dette har over tid og ved flere hendelser med store nedbørsmengder i 2002, 2003, 2007, 2011, og 2013 ført til utgraving av masser under ft sin bygning.

Sikrede krever dekning for skaden og anfører at skaden er tilfeldig og plutselig. Skaden er tilfeldig for sikrede da hun er helt uten ansvar og skyld for at overvannsledningene går på hennes tomt. Skaden er plutselig i den forstand at den ble oppdaget ved en tilfeldighet den 1.3.16 selv om utgravingen har pågått over tid. Sikrede viser til LA 2014-164499 og FinKN 2011-440 som støtte for

sitt syn og mener at plutselighetsbegrepet må relativiseres. Sikrede har videre vist til at skaden skyldes ekstraordinær nedbør som kommunens overvannsrør ikke klarte å ta unna.

Selskapet avviser ansvar og anfører at skaden ikke skyldes en tilfeldig og plutselig hendelse, men at den har oppstått over tid ved at vann har vasket vekk fyllmasser under sikredes bolig. Selskapet anfører videre at det er skaden som må være plutselig og tilfeldig, ikke selve skadeårsaken, samt at skade som skyldes utilstrekkelige eller sviktende fundamentering og setninger ikke er dekningsmessig under forsikringen.

Nemndas sekretariat avgjorde saken 15.5.17 i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i saksbehandlingsreglene. Sikrede fikk ikke medhold i klagen. Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. I denne forbindelse anførte sikrede at Finansklagenemnda ikke kan gå utenfor partenes anførsler i sin vurdering, og da selskapet ikke opprinnelig påberopte seg unntaket for tilfeldige og plutselige skader, kan ikke saken avslås på denne bakgrunn. Subsidiært anfører sikrede at skaden skyldtes ekstraordinært nedbør i 2013, og må anses som tilfeldig og plutselig.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Forsikringen har bl.a. følgende dekningsbeskrivelse:

2.4 Annen skade

Tilfeldige og plutselige skader.

Unntakene og begrensningene som framgår av punktene over gjelder også for dette punkt.

Skader som ikke erstattes

Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger, jordtrykk, frost, tele.

Forutsetningen for dekning er derfor at det foreligger en "plutselig skade". Sikrede anfører at dette avslagsgrunnlaget ikke ble påberopt opprinnelig av selskapet og at nemnda derfor er avskåret fra å ta standpunktet til det. Av Saksbehandlingsregler for Finansklagenemnda nr. 13 tredje ledd følger at "Nemndenes behandling av saken er ikke begrenset av de anførselene og rettsgrunnlagene som partene har bragt inn i saken". Nemnda finner det derfor klart at den kan ta stilling til dette avslagsgrunnlaget, og peker for øvrig på at selskapet må ha anledning til å påberope nye objektive avslagsgrunner dersom sikrede klager på det opprinnelige avslaget.

Den aktuelle skaden er ifølge taksten at masser under huset er gravet ut og at grunnen under krypkjelleren har sunket. I taksten heter det videre at "Utgravingen må ha skjedd over noe tid". Skaden ble oppdaget 1.3.16, men først meldt til selskapet 29.8.16, hvilket i seg selv demonstrerer at utgravingen har skjedd over tid.

Sikrede viser til LA 2014-164499 og FinKN 2011-440 og anfører at begrepet "plutselig" må relativiseres. Nemnda er ikke enig i en slik tilnærming til plutselighetsbegrepet, jf. FinKN 2016-2018. Sikrede har fremlagt forsikringsvilkårene fra dommen og anfører at de er identiske med vilkårene i denne saken. Nemnda kan ikke se at dette stemmer. Vilkårene dommen omhandler lyder som følger:

Annen skade på bygning

Skader som erstattes;

- Tilfeldig og plutselig annen skade enn de skader som er nevnt i punktene ovenfor.

- Skade som følge av utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, svak eller feil konstruksjon eller uriktig montering. Utbedring av selve feilen/mangelen er ikke dekket.

Av dette følger at skade som følge av "setninger" er omfattet, samtidig som det ifølge dommen er en generell forutsetning at skaden må være "plutselig". I så fall omfatter forsikringen skade som følge av setninger forutsatt at de er plutselige. Da gir det mening å drøfte begrepet "plutselig" i forhold til "setninger", og man kan være enig i dommens begrunnelse om at en streng tolkning av plutselig ellers ville gjøre dekningen for setningsskader illusorisk. I vår sak er det imidlertid en generell forutsetning at skaden er plutselig samtidig som det er et generelt unntak for setningsskader. Det følger derfor av ordlyden at setningsskader er unntatt selv om de måtte være plutselige. Da kan man ikke si at dekningen blir illusorisk om setningsskader over noen uker ikke er omfattet av forsikringen. Nemnda viser for øvrig til LG-2016-148681, hvor retten har følgende uttalelser om begrepet "plutselig":

Formuleringen "plutselig" betyr videre at noe skjer raskt i motsetning til hendelser som utvikler seg over tid, men formuleringen sier ikke noe om hvor raskt hendelsen må utvikle seg, jf f eks Finansklagenemndas uttalelser i FinKN-2012-122 og FinKN-2016-218. Nemndspraksis har lagt til grunn at skader som utvikler seg over en sjøreise eller noen timer regnes som "plutselig", men ikke skade som oppstår i løpet av et døgn.

I LA-2014-164499, som Grasrota har vist til, kom Agder lagmannsrett til at begrepet "plutselig" måtte tolkes relativt i forhold til "hva slags skade det er snakk om og det konkrete hendelsesforløp", og at en utvikling av setningsskader over noen uker måtte regnes som "plutselig". Begrunnelsen var bl.a. at dekningen etter den aktuelle "Topp forsikring" ellers ville bli illusorisk. Lagmannsretten forstår Agder lagmannsretts begrunnelse som konkret forankret i vilkårene i forsikringen og de faktiske omstendighetene i saken. Den har derfor begrenset overføringsverdi til saken her.

Lagmannsretten tar etter dette utgangspunkt i at "plutselig" er ment som et generelt avgrensningskriterium for samtlige skader, og at skader som typisk utvikler seg over tid, er ment å falle utenfor, jf. flertallets syn i Finansklagenemndas uttalelse i FinKN-2016-218.

Nemnda mener etter dette at skaden i henhold til taksten ikke har inntruffet plutselig og derfor ikke er dekket av forsikringen.

Sikrede anfører at skaden skyldes ekstraordinær nedbør som kommunens overvannsrør ikke klarte å ta unna. Dette stemmer med taksten, som viser til at "Dette har over tid og ved flere hendelser med store nedbørsmengder i 2002, 2003, 2007, 2011, og 2013 ført til utgraving av masser under ft sin bygning". Men nemnda kan ikke se at taksten dokumenterer at utgravningen har skjedd plutselig selv om hver enkelt episode med nedbør kan ha karakter av en plutselig skadeårsak.

Når nemnda konkluderer med at skaden ikke har inntruffet plutselig, er det ikke grunn til å ta stilling til om skaden er forårsaket av setninger.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).